

Журавльова Л.В., Цівенко О.І., Лахно О.В.

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗА ФАХОМ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»
НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ №3

Вступ. Професійна підготовка фахівців медичної галузі в Україні на порозі ХХІ століття здійснюється за освітньо-професійною та професійною програмами згідно освітньо-кваліфікаційних рівнів, як молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр [1].

У Державній національній програмі «Освіта: Україна ХХІ століття» зазначено, що «З перетворенням України на самостійну державна освіта стала власною справою українського народу. Динамізм, властивий сучасній цивілізації, зростання соціальної ролі особистості, гуманізація і демократизація суспільства, інтелектуалізація праці, швидка зміна техніки і технології в усьому світі - все це вимагає створення таких умов, при яких народ України став би нацією, яка постійно вчиться» [2].

Постійне підвищення професійних знань, удосконалення вмінь та навичок, оволодіння сучасними технологіями є основою для формування сучасного лікаря-спеціаліста. При навчанні магістрантів та лікарів-інтернів на кафедрі внутрішньої медицини №3 ХНМУ використовують принципи, які дають можливість підготувати висококваліфікованих фахівців [3].

На кафедрі внутрішньої медицини №3 Харківського національного медичного університету (ХНМУ) навчання магістрів почалося з 1993 року, тому кафедральний колектив може з певністю поділитися досвідом підготовки магістрів за фахом «Внутрішні хвороби», оскільки має багатий досвід у навчанні магістрів медицини.

Мета роботи. Підвищення якості навчання магістрантів на кафедрі внутрішньої медицини №3 за фахом «Внутрішні хвороби».

Основна частина. Навчання в магістратурі на кафедрі внутрішньої медицини №3 ХНМУ здійснюється одночасно з проходженням інтернатури, тому кожний рік на кафедрі виконується план по підготовці магістрів медицини.

Навчаються магістранти, як і лікарі-інтерни в умовах багатoproфiльної лікарні - комунальний заклад охорони здоров'я «Харківська обласна клінічна лікарня – центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» (КЗОЗ «ОКЛ-ЦЕМД та МК»), яка розгорнута на 860 ліжок (39 відділень) і має у своєму складі підрозділи, які передбачені навчальним планом Міністерства охорони здоров'я та програмою з інтернатури. Базою кафедри є гастроентерологічне, кардіологічне, ревматологічне та ендокринологічне відділення. Крім того, магістри працюють, згідно плану, в інших відділеннях терапевтичного профілю КЗОЗ «ОКЛ-ЦЕМД та МК»: пульмо - алергологічному відділенні з імунологічними ліжками, відділенні реабілітації хворих. Обласна клінічна лікарня стала методичним центром, де проводяться клініко-анатомічні конференції, Дні спеціалістів, у роботі яких беруть активну участь як співробітники кафедри, так і магістранти, лікарі-інтерни.

Основною формою навчання в магістратурі є підвищення наукового рівня та участь у науково-дослідній роботі з виконанням науково-кваліфікаційної роботи. На першому організаційному занятті магістрантів інформують про наукові напрямки кафедрального колективу, ефективність наукових розробок та їх досягнення. Під керівництвом завідувача кафедри доктора медичних наук, професора Журавльової Л.В. магістрант обирає собі тему наукової роботи та складає індивідуальний план навчання, у який входить вивчення наукової літератури, оволодіння новими методами інструментальних досліджень. Протягом року магістрант готує літературний огляд з обраної теми й проводить набір хворих, аналізуючи особливості клініки та перебігу захворювання. Позитивним моментом при виконанні науково-кваліфікаційної роботи магістрантів є і те, що не тільки обстеження хворих проводиться в багатoproфiльній лікарні, яка оснащена сучасним лабораторно-інструментальним обладнанням, а і те, що на кафедрі внутрішньої медицини №3 є своя науково-дослідницька лабораторія, де магістранти самостійно проводять біохімічні, імунологічні дослідження з подальшим аналізом отриманих результатів. Отримані результати додаткових методів дослідження

дають змогу магістрантові, проаналізувати їх та зробити власні висновки. Після завершення виконання науково-кваліфікаційної роботи магістрант захищає її на засіданні вченої ради факультету. Магістранти беруть активну участь у наукових та науково-практичних конференціях кафедри, університету та інших ВНЗ; республіканських, міжнародних конференціях, де виступають із доповідями, друкують наукові роботи та тези. Магістранти та лікарі-інтерни також беруть участь у проведенні щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю, яка присвячена коморбідній патології внутрішніх органів та цукрового діабету. Стала традиційною участь співробітників кафедри, магістрантів та лікарів-інтернів у проведенні міжвузівського заходу «Ніч науки».

Якісно здійснювати підготовку та самопідготовку магістрантам та лікарям-інтернам дає змогу створений на кафедрі сайт (www.vnmed3.kharkiv.ua), на якому розміщено весь необхідний навчально-методичний та науковий матеріал. За допомогою матеріалу, який розміщений на сайті кафедри, магістранти та лікарі-інтерни мають можливість спланувати свою роботу таким чином, щоб закріпити набуті теоретичні знання та практичні навички, оцінити результати сучасних додаткових методів обстеження, згідно з протоколами діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів. На сайті кафедри розміщено клінічні протоколи надання медичної допомоги та рекомендації, лекції, основна та допоміжна література, методичні посібники для практичних занять та самостійної роботи, база клінічних випадків з можливістю коментаріїв та обговорень, відео лекції, презентації тощо.

На кафедрі внутрішньої медицини №3 за останні роки магістранти та лікарі-інтерни одержали можливість використовувати нові методи й способи пошуку та опрацювання даних, використовувати комп'ютерні навчальні та контролюючі програми, підвищувати свою кваліфікацію через дистанційне навчання, використовувати для самоосвіти та свого професійного росту інформаційні ресурси комп'ютерних мереж.

Крім того, на кафедрі широко використовуються інноваційні засоби навчання, зокрема, мультимедіа - технології, які є максимально інформативними, мобільними та компактними, дають можливість для підготовки до іспиту «КРОК-3».

Значна увага при підготовці магістрантів та лікарів-інтернів приділяється питанням виховної роботи, етики та деонтології. Ставиться наголос на необхідності загальнокультурного вдосконалення. Тільки високодуховна, інтелігентна людина може стати справжнім лікарем-спеціалістом.

За цей час на кафедрі внутрішньої медицини №3 пройшли навчання в магістратурі та отримали наукове звання 18 магістрів медицини. Майже всі наші випускники продовжили свій науково-педагогічний шлях і на сьогоднішній день мають наукові ступені докторів та кандидатів медичних наук, звання професорів та доцентів.

Підготовка лікарів-інтернів на кафедрі внутрішньої медицини №3 враховує всі напрямки підготовки молодого лікаря: професійний, загальнокультурний ріст, формування патріотизму, толерантності та любові до професії.

Висновок. Таким чином, навчання магістрантів на кафедрі внутрішньої медицини №3 за фахом «Внутрішні хвороби» здійснюється з використанням інноваційних технологій, оволодінням навичками роботи в мережі Інтернет, користуванням сайтом кафедри, використанням дистанційного навчання, що надає можливість всебічній підготовці магістрів для подальшої наукової та клінічної роботи в сучасних умовах.

Література

1. Вища медична освіта на сучасному етапі / В.В. Лазоришинець, М.В. Банчук, О.П. Волосовець [та ін.] //Пробл. сучас. мед. науки та освіти. – 2008. – № 2. – С. 5-7.
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). Київ: Рад. шк., 1994. 61 с.
3. Никоненко О. С. Впровадження сучасних форм організації навчання у практику післядипломної освіти / О. С. Никоненко, С. Д. Шаповал, С. М. Дмитрієва // Мед. освіта. – 2011. – № 2. – С. 87–88.